

Den gamle skomakeren

av Leo Tolstoj

Det var en gang en fattig, gammel skomaker som bodde helt alene i et kjellerrom. Det var bare ett vindu i rommet, og det satt så høyt oppe på veggen at skomakeren bare kunne se føttene på folk som gikk forbi. Kone og barn var dødd fra ham. Han måtte arbeide hardt for å tjene nok til leien for rommet, til mat og litt brensel. Hele dagen lappet han sko, men om kvelden likte han å sitte foran den velse ovnen og lese i den eneste boken han eide. Boken var en bibel etter hans kone. I den leste han om Jesus om gikk rundt og snakke med folk i Galilea. En kveld sa han til seg selv:

- Om jeg bare kunne få se ham, da ble det lettere for meg å gjøre det som er rett.

Da den gamle mannen hadde lagt seg den kvelden, hørte han en mild røst si navnet sitt.

- Jeg skal komme til deg i morgen, Adjevitj.

Skomakeren styrtet opp og svarte:

- Herre, kommer du til meg?

Men det hørtes ikke en lyd i det vesle rommet, så Adjevitj trodde han hadde drømt.

Morgenen etter tenkte han på røsten med det samme han våknet, og sa til seg selv:

- Tenk om Herren ville komme til meg! Men det var naturligvis bare en drøm. Han stod opp og laget seg sterk, mørk te. Og akkurat da han var ferdig med å spise frokost, hørte han noen som trampet så kraftig på fortauet. Han klikket ut og så føttene til den gamle mannen som måtte snø. Adjevitj forstod at gamlingene måtte være gjennomfrossen, og han gikk til døren, og bad ham komme inn og varme seg. Så gav Adjevitj ham te og litt grovt brød. Den gamle mannen takket og rakte de stive nevene fram mot varmen. En stund etter gikk han, og Adjevitj satte seg til å lappe sko. Han arbeidet flittig til middagstid. Da fikk han høre et barn gråte, og kikket ut av vinduet. Han så føttene på en kone som gikk forbi, og bak henne så han føttene til et lite barn. De små skoene var hullete, den vesle frøs så han gråt. Adjevitj gikk til døren og bad kona komme inn og varme seg. Hun fortalte at mannen hennes var soldat, og at han var blitt forflyttet til en annen by. Og siden hun ikke hadde penger, kunne hun ikke reise med toget, Hun og barnet skulle gå den lange veien. Adjevitj la merke til hvor tynkledd hun var. Han tenkte:

- Maria ville nok gjerne ha gitt henne sjalet.

Han gikk til kisten der han gjemte de få eiendelene sine, fant fram sjalet etter Maria og gav det til den fremmede. Han fant også fram et par fine små røde sko. De var ferdige på et par sting nær, og akkurat passe til den vesle gutten.

Adjevitj tenkte på sine egen gutt som var blitt syk og døde like før de nye skoene ble ferdige. Han syntes det var vondt å skilles fra skoene, men han mente at barnet trengte dem. Adjevitj satte seg på den vesle krakken og gjorde dem i stand på noen minutter, og så gav han dem til den vesle gutten. Barnet ble henrykt over den glade, vakre fargen på de nye skoene og spratt omkring og sa:

-Jeg blir varm på bena av de røde skoene.

Adjevitj gav kona den sterke teen sin og litt brød, og hun takket ham for alt han hadde gjort for henne.

Så snart hun var gått, satte Adjevitj seg til med arbeidet igjen. Han lappet mange par sko, og til slutt ble det så mørkt at han ikke kunne se å arbeide lenger. Han laget te igjen og skulle akkurat til å spise kveldsmat. I det samme hørte han lyden av føttene som sprang forbi, og han hørte også hissige stemmer. Han gikk til døren og så en gutt komme løpende. Etter ham kom eplekona som hadde en bod på hjørnet. Hun var sint og ropte:

- Jeg skal få deg på politistasjonen!

Gutten svarte:

- Du må få tak i meg først.

Adjevitj bad dem komme inn begge to. De slo seg ned foran varmen, og han delte teen og de siste brødsnivene med dem. Så sa gutten:

- Det var ikke riktig av meg å stjele eplet fra henne, men jeg var sulten. Jeg skal betale deg for det jeg tok, så snart jeg kan tjene noen penger.

Kona svarte:

- Du trenger ikke betale meg. Jeg burde gitt deg et, når du bad om det. Jeg visste ikke at du var sulten.

Adjevitj snakket med gutten, og han lovet at han aldri skulle stjele epler mer.

Da eplekona og gutten var gått, satt Adjevitj seg foran varmen og leste på nytt om Jesus som gikk rundt og snakke med folk i Galilea. Og igjen tenkte han:

- Om han bare ville snakke med meg, så ville det være lettere for meg å gjøre det som er rett.

Da skinte et lysskjær i det vesle rommet, og Adjevitj hørte en røst som sa:

- Jeg har vært hos deg i dag, Adjevitj.

Adjevitj reiste seg fort og sa:

- Herre, når var du hos meg? Jeg var så opptatt med mitt ringe arbeid at jeg ikke merket det.

- Jeg var hos deg i morges med den gamle mannen som skuffet snø. Jeg var hos deg ved middagstid med moren og barnet. Jeg var hos deg i kveld med kvinnen og gutten. Jeg var sulten, og du delte det lille du hadde med meg. Jeg frøs, og du lunet meg med klær, varmet av din kjærlighet. Det du gjorde for disse, Adjevitj, det gjorde du også for meg.